

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/368/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2110216932
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holíč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2110216932.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holíč a členiek senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Andrea Dudášová, v právnej veci žalobcu: D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., R. XX, zastúpený advokátom: Mgr. Matej Csenky, so sídlom Trnava, Dolné Bašty 2, proti žalovaným: 1. Ing. V. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., P. XX, zastúpený advokátom: JUDr. Juraj Gavalec, so sídlom Trnava, T. Tekela 23, 2. Generali Poistovňa, a.s., IČO: 35 709 332, so sídlom Bratislava, Lamačská cesta 3/A, zastúpená spoločnosťou: SHM PARTNERS s.r.o., so sídlom Bratislava, Svätoplukova 28, IČO: 47 235 616, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, na odvolanie žalovaných 1 a 2 proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 13C/126/2010-267 zo dňa 01.10.2014, v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 13C/126/2010-292 zo dňa 12.11.2014, v jeho vyhovujúcej časti, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti
p o t v r d z u j e .
O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd výrokom I. uložil žalovaným 1 a 2 zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 307,47 Eur ako náhradu škody, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. uložil žalovaným 1 a 2 zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 40.000,- Eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom III. rozhodol, že o trovách konania rozhodne súd samostatným uznesením do 30. dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Dopĺňacím rozsudkom súd vo zvyšnej časti návrh zamietol.

Prvostupňový súd rozhodnutie vo veci samej odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 415, § 420 ods. 1 a 3, § 440, § 441, § 442 ods. 1, § 449 ods. 1 až 3, § 822 a § 823 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1 a 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., § 101 ods. 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, § 4 ods. 1 až 4, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, § 23 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách.

Vecne argumentoval tým, že vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania ako aj právneho názoru odvolacieho súdu, dospel k záveru, že v dôsledku predmetnej dopravnej nehody došlo k vzniku škody, za ktorú nesie zodpovednosť žalovaný 1 v zmysle § 420 ods. 1 Obč. zákonníka titulom všeobecnej zodpovednosti za škodu, pričom otázka vzniku zodpovednosti za škodu nakoniec nebola medzi účastníkmi sporná. Predpokladmi zodpovednosti v zmysle ust. § 420 ods. 1 OZ sú a) protiprávny úkon - v tomto prípade porušenie pravidiel cestnej premávky, b) spôsobenie škody, c) príčinná súvislosť medzi a) a b) a d) predpokladané zavinenie s možnosťou exkulpácie podľa § 420 ods. 3 OZ. Protiprávny

úkon žalovaného 1, spočívajúci v porušení pravidiel cestnej premávky, vznik škody spočívajúci v poškodení zdravia a úmrtí T. A. manželky žalobcu, príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1 a vznikom škody ako aj zavinenie žalovaného 1 tak bola dostatočne preukázaná. Súd posúdil zodpovednosť žalobcu 1 predovšetkým v zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 Obč. zákonníka titulom všeobecnej zodpovednosti za škodu a to z dôvodu, že v danom prípade bolo vzhľadom na výsledky trestného konania jednoznačne preukázané zavinenie žalovaného 1 vo forme neobstaranosti. Predmetný prípad však bolo možné súbežne posúdiť aj v zmysle ustanovenia § 427 Obč. zákonníka, teda podľa názoru súdu je v danom prípade daná zodpovednosť žalovaného 1 zároveň aj podľa tohto ustanovenia upravujúceho zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov, a to z toho dôvodu, že žalovaný 1 bol nielen vodičom ale zároveň aj vlastníkom predmetného motorového vozidla, použitím ktorého bola spôsobená škoda. Keďže však v danom prípade bolo jednoznačne v trestnom konaní preukázané zavinené porušenie právnej povinnosti žalovaným 1, súd vychádzal prioritne z jeho zodpovednosti podľa ustanovenia § 420 OZ, teda vzhľadom na jednoznačne preukázanú subjektívnu stránku, keď nebolo potom potrebné vychádzať z jeho objektívnej zodpovednosti ako prevádzateľa motorového vozidla. Žalobca sa v konaní domáhal náhrady škody, po čiastočnom späťvzati v sume 2.319,44 Eur, ktoré náklady žalobca špecifikoval jednak ako položky v súvislosti s úhradou pohrebných služieb vo výške 310,03 Eur, pohrebných služieb vo výške 12,28 Eur, cintorínske služby - nájomné vo výške 35,55 Eur, cintorínske služby v ďalšej časti 151,28 Eur, základ hrobu 162,65 Eur, náklady za pohreb v súvislosti s úhradou služieb farára 13,27 Eur, náklady na liečbu zosnulej 125,12 Eur, náklady za pomník v sume 1.991,63 Eur, náklady za oblečenie pre zosnulú a jej rodinu v sume 207,36 Eur, úhrada kvetov na pohreb v sume 147,05 Eur, za fotoslužby 6,64 Eur, úhrada kríža 2,16 Eur, náklady za telefón v sume 199,92 Eur. Bolo preto potrebným sa v konaní zaoberať existenciou príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovaného 1 a vznikom škody vo vzťahu ku každej jednej uplatnenej položke. Na základe predložených pokladničných dokladov súd mal za preukázané vynaloženie jednotlivých súm, tak ako si ich uplatnil žalobca, avšak posudzujúc príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1 a vznikom škody žalobcu dospel k záveru, že v priamej príčinnej súvislosti boli vynaložené nasledovné náklady spojené s pohrebom:

- úhrada pohrebných služieb v sume 310,03 Eur (vyúčtovaných Pohrebnou službou - PIETA faktúrou č. 0379/2008 a príjmový pokladničný doklad zo dňa 03.12.2008),
- úhrada pohrebných služieb v sume 12,28 Eur (príjmový pokladničný doklad zo dňa 03.12.2008),
- náklady na cintorínske služby v sume 35,55 Eur (vyúčtovanie č. 1174/12/08 zo dňa 02.12.2008 vystaveného RIGSTAV, spol. s r.o.),
- náklady na cintorínske služby v sume 151,288 Eur (vyúčtovanie č. 1175/12/08 zo dňa 02.12.2008 vystaveného RIGSTAV, spol. s r.o.),
- suma za základ hrobu č. 17/432 v sume 4.900,- Sk, t.j. 162,65 Eur (príjmového pokladničného dokladu zo dňa 02.12.2008),
- úhrada Rímskokatolíckemu farskému úradu za pohreb T. A. v sume 400,- Sk, t.j. 13,28 Eur (príjmového pokladničného dokladu zo dňa 02.12.2008),
- úhrada za pomník v sume 1.991,63 Eur (príjmový pokladničný doklad zo dňa 07.04.2009),
- úhrada nákladov na umelé a rezané kvety v sume 3.550,- Sk, t.j. 117,84 Eur a v sume 880,- Sk, t.j. 29,21 Eur, spolu teda 147,05 Eur (dva pokladničné doklady Kvetinárstvo Sophia zo dňa 01.12.2008),
- úhrada fotoprác v sume 200,- Sk, t.j. 6,64 Eur (pokladničný doklad Pavel Bohunický zo dňa 01.12.2008),
- úhrada nákladov za kríž v sume 65,- Sk, t.j. 2,16 Eur (pokladničný doklad Spolku svätého Vojtecha zo dňa 03.12.2008).

V danom prípade však bolo potrebné prisvedčiť námietkam žalovaného 2, že je potrebné prihliadať na ustanovenia vykonávacích predpisov, a to jednak ustanovenia § 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. ako aj ustanovenie § 101 ods. 3 z. č. 461/2003 Z.z. Pokiaľ spôsobenie škody viedlo k usmrteniu poškodeného, Občiansky zákonník v ustanovení § 449 priznáva aj náhradu primeraných nákladov spojených s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o sociálnom poistení. Celková suma náhrady týchto nákladov je podľa § 101 ods. 3 z. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase úmrtia T. A. najviac 50.000,- Sk, t.j. 1.659,70 Eur. Náklady na zriadenie pomníka sa pritom v zmysle ustanovenia § 2 nariadenia č. 87/1995 Z.z. uhrádzajú len do výšky 20.000,- Sk, t.j. 663,88 Eur. Vzhľadom na osobitnú úpravu vo vykonávacích predpisoch, pokiaľ ide o úhradu pohrebných nákladov, súd nemohol zohľadniť náklady na pomník v celej uplatnenej výške 1.991,63 Eur, ale len vo výške maximálne 663,88 Eur. Za účelne vynaložené náklady spojené s pohrebom tak považoval sumy 310,03 Eur za úhradu pohrebných služieb, sumu 12,28 Eur za úhradu pohrebných služieb, sumu

35,55 Eur za cintorínske služby, sumu 151,288 Eur za cintorínske služby, sumu 162,65 Eur za základy hrobu, sumu 13,28 Eur za odsľúženie pohrebu farárom, sumu 663,88 Eur za pomník, sumu 147,05 Eur za kvety, sumu 6,64 Eur za fotoslužby a sumu 2,16 Eur za kríž. Celkom tak za dôvodné považoval primerané náklady spojené s pohrebom spolu vo výške 1.504,70 Eur, ktorá suma takto neprevyšuje najvyššiu prípustnú sumu pohrebných nákladov vo výške stanovenej zákonom (max 1.659,70 Eur). V priamej príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného 1, vznikla žalovanému tiež škoda spočívajúca vo vynaložení nákladov na svoje oblečenie na pohreb. Žalobca si uplatnil náhradu nákladov na oblečenie v celkovej sume 6.247,- Sk, t.j. 207,36 Eur, avšak súd považoval za dôvodné žalobcovi priznať len tie náklady, ktoré vynaložil len na svoje oblečenie, nie na oblečenie svojich neviest, ktoré si mali svoj nárok na náhradu škody voči žalovanému 1 uplatniť samostatne. Žalobcovi preto nepriznal náklady na dámske pančuchy 70,- Sk (t.j. 25,- Sk + 45,- Sk), t.j. 2,32 Eur; za tričko v sume 399,- Sk, t.j. 13,24 Eur z predajne ZARA a za šaty v sume 929,- Sk, t.j. 30,84 Eur z predajne ORSAY, ktoré podľa žalobcu boli určené pre jeho nevesty. Náklady žalobcu na oblečenie na pohreb tak predstavovali za tričko v sume 238,- Sk, t.j. 7,90 Eur (pokladničný doklad H&M zo dňa 30.11.2008), za opasok, doplnky a bundu v sume spolu 2.346,- Sk, t.j. 77,87 Eur (pokladničný doklad C&A zo dňa 30.11.2008), za pánske prádlo v sume 275,- Sk, t.j. 9,13 Eur (pokladničný doklad C&A zo dňa 30.11.2008) a za pánsku spoločenskú obuv v sume 1.990,- Sk, t.j. 66,06 Eur (pokladničný doklad MH OBUV s.r.o. zo dňa 02.12.2008). Celkom tak súd považoval za dôvodné náklady na oblečenie v sume 4.849,- Sk, t.j. 160,96 Eur. Pokiaľ ide o náklady, ktoré si žalobca uplatnil na liečbu zosnulej, súd na rozdiel od žalovaného 2 mal za to, že v danom prípade išlo o účelne vynaložené náklady spojené s liečbou a hospitalizáciou zosnulej. Náklady liečenia sú u nás kryté prostriedkami verejného zdravotného poistenia v oblasti zdravotného a sociálneho poistenia. Ustanovenie § 449 ods. 1 OZ upravuje samostatné právo na náhradu nákladov spojených s liečením. Aj keď poškodený dostáva väčšinu liečebných úkonov v prípade potreby z prostriedkov príslušnej poisťovne bezplatne, môžu mu okrem toho vzniknúť rôzne náklady spojené s liečením, ktoré poisťovňa neuhrádza. Na ich náhradu má poškodený právo, ak ide o účelné náklady spojené s liečením, Medzi účelné náklady patria napr. náklady spojené s rehabilitáciou, prilepšením na stravu, náklady spojené s účelnými návštevami najbližších príbuzných v nemocnici. Tieto náklady sa rovnako ako pohrebné náklady uhrádzajú tomu, kto ich vynaložil. V danom prípade žalobca preukazoval, že uplatnené liečebné náklady boli vynaložené v súvislosti so starostlivosťou o poškodenú v nemocnici, kedy bolo potrebné zakupovať jej jednak doplnky výživy, ošetrovacie krémy ako aj hygienické prostriedky na jej očistu. Zdôrazňoval, že jeho manželka bola dva a pol mesiaca v kóme a bolo potrebné sa o ňu starať. Vzhľadom na uvedené súd náklady uplatnené žalobcom považoval za účelne vynaložené náklady spojené s liečením a to za nasledovné položky:

- 409,- Sk, t.j. 13,57 Eur za lieky Corsodyl, Menalid K a Peggy gel (pokl. doklad Lekáreň VITA zo dňa 09.09.2008);
- 21,90 Sk, t.j. 0,73 Eur za sprchovací gél Wild Splash (pokl. doklad LIDL v.o.s. zo dňa 20.09.2008);
- 21,90 Sk, t.j. 0,73 Eur za sprchovací gél Wild Splash (pokl. doklad LIDL v.o.s. zo dňa 30.09.2008);
- 264,- Sk, t.j. 8,76 Eur za Nutridrink (pokl. dokladu Lekáreň MAX TT s.r.o. zo dňa 08.10.2008);
- 195,- Sk, t.j. 6,47 Eur za kozmetiku Menalid (pokl. doklad Lekareň Marianum zo dňa 09.10.2008);
- 177,- Sk, t.j. 5,88 Eur za liek Citrovital (pokl. doklad Lekamed s.r.o. zo dňa 10.10.2008);
- 369,50 Sk, t.j. 12,27 Eur za Nutridrink (pokl. doklad Lekáreň farmacia zo dňa 13.10.2008);
- 109,- Sk, t.j. 3,62 Eur za Peggy gel (pokl. doklad Lekareň Marianum zo dňa 13.10.2008);
- 528,- Sk, t.j. 17,50 Eur za 10x Nutridrink (pokl. dokladu Lekáreň Farmacia zo dňa 24.10.2008);
- 21,90 Sk, t.j. 0,73 Eur za sprchový gél sen.passion (pokl. doklad LIDL v.o.s. zo dňa 24.10.2008);
- 439,50 Sk, t.j. 14,59 Eur (pokl. doklad Lekáreň Marioanum zo dňa 28.10.2008);
- 25,- Sk, t.j. 0,83 Eur za hubku kúpeľovú (pokl. doklad Drogéria-kozmetika Kabárová zo dňa 28.10.2008),
- 248,50 Sk, t.j. 8,25 Eur za Peggy mentol a dermo-chlorop (pokl. doklad Lekáreň Farmacia zo dňa 24.11.2008);
- 490,50 Sk, t.j. 16,28 Eur za lieky Corsodyl, Menalid K a Masážny gel (pokl. dokladu Lekáreň MAX-TT s. r.o.);
- 160,50 Sk, t.j. 5,33 Eur za lieky (pokl. Doklad Lekáreň Vita zo dňa 24.10.2008, ktorého originál je v pripojenom spise sp. zn. 4T/80/2010);
- 288,- Sk, t.j. 9,56 Eur úhrada za lieky (pokl. doklad Lekáreň Vita, ktorého originál je v pripojenom spise sp. zn. 4T/80/2010 zo dňa 12.11.2008). Celkom si tak žalobca oprávnene uplatnil liečebné náklady spolu v sume 3.769,20 Sk, t.j. 125,11 Eur.

Žalobca však neunesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o preukázanie vynaložených nákladov na telefonické hovory. Predložené faktúry za uskutočnené hlasové služby boli vystavené na meno nevesty

žalobcu p. F. A. a z týchto faktúr nevyplýva bezprostredná príčinná súvislosť so škodou na zdraví a úmrtím manželky žalobcu. Sumu nákladov na telefonické hovory v celkovej výške 199,92 Eur tak súd žalobcovi nepriznal. Z oznámenia o náhrade zo dňa 19.07.2012 vyplýva, že žalovaný 2 v rámci likvidácie nárokov na náhradu škody z dopravnej nehody dňa 08.08.2008, uznal zo žalobcom uplatnených nárokov náklady na pomník v sume 663,88 Eur, nájomné na hrobové miesto v sume 35,55 Eur, úprava hrobu - základ pre jeden hrob v sume 162,65 Eur, cintorínske služby 151,29 Eur, pohrebné služby 322,31 Eur, Rímskokatolícky farský úrad 13,28 Eur, kvetinová výzdoba + fotoslužby 153,69 Eur, jedna tretinu výdavkov na smútočné ošatenie v sume 70,67 Eur, spolu teda uznal celkové náklady v sume 1.573,32 Eur, avšak z týchto odpočítal pohrebné poskytnuté Sociálnou poisťovňou v sume 79,67 Eur, a 30% ako spoluvinu poškodenej, t.j. sumu 448,09 Eur, žalobcovi tak z povinného zmluvného poistenia plnil sumu celkom 1.045,56 Eur, o ktorú sumu vzal žalobca žalobu späť.

Súd sa ďalej zaoberal otázkou prípadného spoluzavinenia zo strany poškodenej v zmysle § 441 Obč. zákonníka. V tomto smere vychádzal predovšetkým zo záverov znaleckého posudku znalca z odboru cestnej dopravy Ing. Pavla Kohúta, PhD., č. 15/2009, z ktorého vyplýva že Ing. M. otvoril dvere vodiča v čase, kedy prechádzala popri vozidle bicyklistka, pričom v dôsledku kontaktu dverí s bicyklom, došlo k pádu bicyklistky. Ing. M. sa nepresvedčil, či sa za ním pohybuje iný účastník cestnej premávky. Vzhľadom na to, že vozidlo Peugeot stálo vo vozovke a vzhľadom k šírkovým pomerom na vozovke, bolo opodstatnené, aby pasažier vystupujúci z vozidla Peugeot pred otvorením dverí vyhodnotil situáciu vedľa svojho vozidla. Vzhľadom k uvedenému možno spôsob vystupovania Ing. M. považovať za nesprávny. Z analýzy nehodového deja vyplýva, že bicyklistka sa pohybovala tesne pri vozidle Peugeot do cca 40 cm od obrysu vozidla. Z technického hľadiska nie je možné vyhodnotiť, či tesne pred zrážkou boli dvere vodiča úplne zavreté, alebo čiastočne otvorené. V oboch prípadoch bol však spôsob jazdy bicyklistky popri vozidle nesprávny, nakoľko bicyklistka nedodržala minimálny bočný odstup od stojaceho vozidla. Za minimálny bočný odstup pritom možno považovať vzdialenosť medzi dverami vodiča a bicyklom cca 73 cm. Spoluzavinenie poškodenej na dopravnej nehode namietal tak žalovaný 1 ako aj žalovaný 2. Žalovaný 1 poukazoval tiež na to, že poškodená nemala povinnú výbavu, prilbu na hlavu. Námietku žalovaného 1 ohľadom povinnej výbavy cyklistky prilbou súd nezohľadnil, pretože z. č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení účinnom v čase dopravnej nehody t.j. dňa 08.08.2008 povinnosť nosiť prilbu cyklistom neukladal. Túto povinnosť zaviedol až z. č. 8/2009 Z.z. účinný od 01.02.2009. Súd však zohľadnil skutočnosť, že žalovaná nedodržala minimálny bezpečný odstup od stojaceho vozidla, ktorý mal byť podľa znalca 73 cm, pričom poškodená sa pohybovala vo vzdialenosti cca 40 cm. Súd tak prihliadol na podiel žalovanej na priebehu dopravnej nehody a jej následku. Spoluzavinenie poškodenej na vzniku škody vyhodnotil rozsahom 20%, keď za rozhodujúcu príčinu dopravnej nehody považoval porušenie povinnosti žalovaného 1 pri otváraní dverí vozidla presvedčiť sa či tým neobmedzí iných účastníkov cestnej premávky. Toto protiprávne konanie žalovaného 1 mal súd za hlavnú a bezprostrednú príčinu dopravnej nehody, ktorá bola priamou hlavnou príčinou spôsobenej škody. Súd sa opieral tiež o závery v rozsudku Okresného súdu Trnava v trestnej veci č.k. 4T/80/2010-273 zo dňa 30.06.2011, z ktorého vyplýva, že otvorením dverí na strane vodiča žalovaný 1 narazil do pravej strany bicykla jazdiacej T. A. a v priamej spojitosti s nárazom dverí vozidla do pravej strany bicykla došlo k jej pádu, čím jej spôsobil zranenie, ktorému v nemocnici neskôr podľahla. Tiež z uznesenia Krajského súdu v Trnave č.k. 6To/57/2011-298 zo dňa 23.02.2012 vyplýva, že je zrejme, že argumentácia obžalovaného, že pri vystupovaní z vozidla pootvoril dvere len o dva až tri centimetre je neakceptovateľná. Za týmto účelom znalec vykonal vyšetrovací pokus, pričom bolo zistené, že dvere sa otvorili pri vystupovaní obžalovaného vo väčšom rozsahu, a to až o cca 40 cm. Hlavnou príčinou dopravnej nehody bolo teda porušenie povinnosti žalovaného 1 pri otváraní dverí pred vystúpením z vozidla preveriť situáciu v okolitej cestnej premávke, keď nárazom týchto dverí do bicykla poškodenej táto spadla na vozovku pričom sa zranila. Poškodená nedodržala potrebný bezpečný odstup, avšak súd prihliadol na to, že táto zrejme nemohla predpokladať otvorenie dverí bez toho, aby sa vodič presvedčil o tom, či nejde okolo iný účastník cestnej premávky, a tiež nebola znalec, aby vedela odhadnúť potrebnú presnú vzdialenosť bezpečného odstupu. V čase otvorenia dverí bola podľa znaleckého posudku priamo na úrovni vozidla, z čoho vyplýva, že nárazu dverí sa už nemohla vyhnúť.

Vzhľadom na ustálenie spoluviny žalovanej v rozsahu 20%, súd krátil vyššie uvedené oprávnené nároky žalobcu na náhradu škody. Pokiaľ ide o pohrebné, súd považoval za dôvodné primerané náklady spojené s pohrebom spolu vo výške 1.504,70 Eur. Uvedenú sumu súd krátil na 80% (vina žalovaného 1), t.j. na sumu 1.203,84 Eur. Od tejto sumy súd odpočítal sumu pohrebného poskytnutého Sociálnou poisťovňou z nemocenského poistenia v sume 79,67 Eur a zodpovedajúcu časť pohrebných nákladov,

ktoré boli žalobcovi uhradené v sume 974,89 Eur (t.j. 1,045,56 Eur - 1/3 uhradených výdavkov na smútočné ošatenie v uhradenej sume 70,67 Eur). Žalobcovi tak priznal náhradu škody spočívajúcej v pohrebných nákladoch v celkovej výške 149,28 Eur (1.203,84 Eur - 79,67 Eur - 974,89 Eur). Celkové dôvodné náklady na smútočné oblečenie, ako bolo ustálené vyššie v sume 4.849,- Sk, t.j. 160,96 Eur, súd rovnako krátil na 80%, t.j. na sumu 128,77 Eur, od ktorej sumy odpočítal sumu 70,67 Eur, ktorá bola na smútočné ošatenie uhradená žalovaným 2, ktorý akceptoval 1/3 týchto nákladov a žalobcovi uhradil sumu 70,67 Eur. Žalobcovi priznaná náhrada škody spočívajúcej v jeho nákladoch na smútočné oblečenie tak predstavuje sumu 58,10 Eur. Rovnako súd krátil oprávnené liečebné náklady spolu v sume 3.769,20 Sk, t.j. 125,11 Eur, z ktorých 80% predstavuje 100,09 Eur. Celkom tak žalobcovi súd priznal náhradu škody spočívajúcej v primeraných nákladoch spojených s pohrebom poškodenej v sume 149,28 Eur, liečebných nákladoch v sume 100,09 Eur a nákladoch na smútočné ošatenie v sume 58,10 Eur, teda náhradu škody v celkovej sume 307,47 Eur. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal žalovaných 1 a 2 spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 307,47 Eur ako náhradu škody. Ako už bolo vyššie uvedené zodpovednosť žalovaného 1 vyplýva z ustanovenia § 420 OZ, pasívna legitímácia žalovaného 2, ktorý je poisťiteľom žalovaného 1 (zodpovedného subjektu) a jeho povinnosť zaplatiť uvedenú náhradu škody spoločne a nerozdielne so žalovaným 1 vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Citované ustanovenie zaviedlo s účinnosťou od 01.01.2002 všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby, preto v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo voči poisťovateľovi alebo voči obidvom súčasne (solidárne).

Žalobca sa ďalej v konaní domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, po čiastočnom späťvzátí návrhu v sume 70.000,- Eur. Dôvodil, že smrť manželky ho hlboko zasiahla, jej úmrtím sa mu zmenil celý život, pretože s manželkou žili v šťastnom a spokojnom manželstve, vychovali spoločne dve deti, manželka sa starala pred nehodou o celú domácnosť, varila, upratovala, starala o vnúčatá. Žalobca má narušený spánok, pravidelne každý týždeň chodí na cintorín na hrob manželky a plače. Ťažko znáša útrapy života bez manželky. Zhoršili sa mu aj zdravotné výsledky. S manželkou mali plány na dôchodok, že si ho budú užívať v kludnom prostredí, bez nejakých zásadných povinností, čo však nehoda prekazila. Na základe zisteného skutkového stavu a citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že v dôsledku tejto dopravnej nehody spôsobenej žalovaným 1 došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcu tak, že bola narušená celistvosť jeho rodiny a bolo zasiahnuté do jeho súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcu v citovej oblasti je nenapraviteľné. V dôsledku tragickej smrti manželky žalobcu následkom dopravnej nehody došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovanej manželky, čím je žalobca do budúcnosti ochudobnený o rodinný život a táto spočíva aj v citovej strate, keď žalobca smrťou manželky stratil jej lásku a radosť s ňou prežívanú. Zároveň utrpel citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstve a šoku zo smrti milovanej osoby. Žalovaný 1 svojím protiprávnym konaním spočívajúcim v nerešpektovaní zákona o pozemných komunikáciách zasiahol do osobnostných práv žalobcu, a to do jeho práva na súkromný a rodinný život. Ide o tak závažný zásah do práva na ochranu jeho osobnosti, že žiadna z morálnych foriem zadostučinenia nie je postačujúca, preto sú dané predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobcovi vznikla, by na jeho mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú. V danom prípade má súd za to, že nie je potrebné preukazovať, že došlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti žalobcu v spoločnosti, pretože to nie je obligatórnou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúcom v narušení súkromného a rodinného života. Jediným predpokladom je, že primerané zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 je nepostačujúce. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do súkromného a rodinného života je existencia závažnej ujmy, teda takej, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za značnú. V danom prípade došlo protiprávnym konaním žalovaného 1 k nezvratnému a závažnému následku spočívajúcemu v smrti manželky žalobcu. Žalobca prišiel o možnosť zachovávať s ňou sociálne a citové väzby, utrpel i citovú traumu. Citová, morálna a sociálna ujma žalobcu bola v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného 1. Určenie výšky peňažnej náhrady v prípade splnenia podmienok § 13 ods. 2 OZ je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri svojom rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 13 ods. 3 OZ, t.j. jednak zo závažnosti vzniknutej ujmy a jednak z okolností, za ktorých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Pri určení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal

predovšetkým na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľného zranenia manželky žalobcu pri dopravnej nehode a dôsledky, ktoré táto tragická nehoda u neho vyvolala. Zohľadnil aj to, že išlo o neobľudný trestný čin žalovaného a že na zavinení dopravnej nehody sa v rozsahu 20% podieľala aj samotná poškodená. Dospel pritom k záveru, že v danom prípade je primeranou výška nemajetkovej ujmy v sume 50.000,- Eur, ktorá podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti manželky žalobcu a dôsledky, ktoré táto strata u žalobcu vyvolala. Vzhľadom na ustálené spoluzavinenie poškodenej T. A. v rozsahu 20%, súd túto sumu krátil na 40.000,- Eur. Následkom protiprávneho konania žalovaného 1 došlo v danom prípade k nenávratnej deštrukcii možnosti rozvoja medziľudských väzieb medzi žalobcom a jeho manželkou a tým k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcu, práva na jeho súkromie a rodinný život. Iba morálne zadostučinenie vo forme ospravedlnenia nemôže odčiniť dopad protiprávneho konania žalovaného 1.

Súd mal za to, že pasívna legitímácia žalovaného 2, ktorý je poisťiteľom žalovaného 1 (zodpovedného subjektu) a jeho povinnosť zaplatiť uvedenú náhradu škody spoločne a nerozdielne so žalovaným 1 vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške (v tom rozsahu) v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poisťiteľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 cit. zákona, t.j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, o. i. škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona). Súd sa nestotožnil a argumentáciou žalovaného 2, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je krytá a nesúvisí s dojednaným povinným zmluvným poistením a teda neexistuje právny titul, na základe ktorého by mal žalovaný 2 plniť žalobcovi nemajetkovú ujmu v peniazoch, preto namietal nedostatok svojej pasívnej legitímácie pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď poukazoval na to, že ako poisťovateľ vozidla je povinný poskytnúť žalobcovi ako poškodenému náhradu škody vzniknutej v dôsledku predmetnej dopravnej nehody v prípade zodpovednosti žalobcu, pričom rozsah tejto náhrady vymedzuje § 4 z. č. 381/2001 Z.z. V zmysle tohto ustanovenia žalovaný 2 nie je povinný za žalovaného 1 poskytnúť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy. V danom prípade súd dospel k záveru, že zásah do osobnostných práv žalobcu (do jeho práva na súkromný a rodinný život) bol spôsobený pri dopravnej nehode, ktorú zaviniel žalovaný 1. Žalovaný 2 bol poisťovateľom jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Súd dospel k záveru, že žalovaný 2 je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pasívne vecne legitímovaný podľa § 15 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) z. č. 381/2001 Z.z. Poistený má v zmysle tohto zákonného ustanovenia z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone č. 381/2001 Z.z. Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu zákona č. 381/2001 Z.z. (gramatický výklad), resp. vychádzajúci z ustanovení Obč. zákonníka o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožiteľná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade

a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie a musí odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod. Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 je aj ústavne konformný, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t.j. poistením pri pracovných úrazoch, a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov. Napokon pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Predmetný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú škodu aj nemajetkovú škodu (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, náhrada pohrebných nákladov), ale aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 OZ), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie). Aj podľa právnej úpravy poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v smerniciach (smernica rady č. 72/166/EHS, smernica č. 90/232/EHS, smernica č. 2000/26/ES) sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potencionálnych obetí nehôd a aby akékoľvek ujmy v oblasti povinného poistného krytia motorových vozidiel nezostali neuhradené. S použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 a § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z.z. a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) z. č. 381/2001 Z.z. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ preto podľa súdu spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného 1 za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona, a preto je aj daná pasívna legitimácia žalovaného 2 na náhradu tejto nemajetkovej ujmy, a to spoločne a nerozdielne so žalovaným 1. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu vo výške a v rozsahu v akom za škodu zodpovedá poistený škodca. Podľa názoru Súdneho dvora vo veci Haasová C-22/12, pod pojmom ujma na zdraví sa má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumú. Súdny dvor na základe týchto svojich úvah dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C-277/12, smernica rady 72/166/EHS a smernica rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Za stavu, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ) umožňuje žalobcovi požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je teda dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Súd preto neuznal právnu argumentáciu žalovaného 2, že nie je pasívne legitimovaný v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 150 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu

účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Vzhľadom na zložitosť veci, najmä pokiaľ ide o právne posúdenie jednotlivých otázok, ale aj náročnosť zhodnotenia zisteného skutkového stavu pokiaľ ide o jednotlivé uplatnené čiastkové nároky na náhradu škody, tiež vzhľadom na skutočnosť, že v danej veci bude potrebné podrobne sa vysporiadať s otázkou pomeru úspechu účastníkov vo veci, vyhradil si súd možnosť rozhodnúť o trovách konania samostatným uznesením do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku vo vyhovujúcej časti podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalovaný 1, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolateľ považuje rozsudok súdu prvého stupňa za nepreskúmateľný, nie je z neho jasné, z akých dôvodov zohľadnil spoluzavinenie poškodenej len v rozsahu 20%, keď poškodená nedodržala bezpečný odstup od vozidla žalovaného 1, v prípade jeho dodržania by k nehode vôbec nedošlo, preto spoluzavinenie poškodenej musí byť vyššie než 20%. Žalovaný 1 namieťa výšku náhrady nemajetkovej ujmy, suma 50.000,- Eur je príliš vysoká, súd v tomto smere nevykonal prakticky žiadne dokazovanie.

Proti tomuto rozsudku, v jeho vyhovujúcej časti, pričom vo vzťahu k výroku I. o povinnosti náhrady škodu vo výške 307,47 Eur len v časti náhrady liečebných nákladov vo výške 100,09 Eur, podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalovaný 2, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd podľa § 220 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietne a žalobcu zaviazne na náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania. Podľa odvolateľa súd prvého stupňa teda na základe vykonaných dôkazov dospel k neprávym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.), vec tiež nesprávne právne posúdil (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.). Čo sa týka priznaných liečebných nákladov, žalovaný 2 namieťa položky, ktoré jednoznačne nie sú účelnými nákladmi spojenými s liečením, za takéto sa považujú len tie, ktoré sú vynakladané na základe príkazu či odporúčania ošetrojúceho lekára a nie sú kryté verejným zdravotným poistením. Žalovaný 2 ďalej namieťa výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- Eur, krátenej na sumu 40.000,- Eur, ktorú považuje za neprimerane vysokú zohľadniac okolnosti daného prípadu ako aj rozhodovaciu prax súdov, ktoré spravidla pozostávajú priznávajú sumu do 30.000,- Eur. Žalovaný 2 zotrval na námietke nedostatku svojej pasívnej legitímácie, keď povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa na poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy nevzťahuje, nesúhlasiac tak s eurokonformným výkladom pojmu škoda zo strany súdu. Zopakoval odlišnosť práva na náhradu škody na zdraví a práva na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv, ktoré sú samostatné, vzájomne neprepojené, s odlišným režimom premlčania. Čo sa týka Smernice rady č. 72/166/EHS zo dňa 24.04.1972, ide o normatívny akt adresovaný členským štátom a je záväzná len pre členské štáty a nie priamo pre jednotlivcov, pričom táto smernica sa nezmieňuje o náhrade nemajetkovej ujmy. Čo sa týka rozsudkov Súdneho dvora C-22/12 a C-277/12, z ich znenia nevyplýva záver, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má v každom prípade pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, len odkázal na aplikáciu vnútroštátnej úpravy, pričom slovenská právna úprava povinného zmluvného poistenia neobsahuje žiadnu zmienku o vzťahovaní sa poistenia na nemajetkovú ujmu. Pokiaľ súd poukazoval na porovnanie s režimom zákonného úrazového poistenia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z., ide o nárok zo sociálneho poistenia a nie zo zásahu do osobnostných práv. čo sa týka spoluzavinenia poškodenej, minimálna účasť poškodenej mala byť 30% a nie 20%, ako rozhodol súd prvého stupňa. Zdôraznil, že poškodená nedodržala minimálny bezpečný odstup od vozidla, jej technika jazdy bola nesprávna, k nehode tak nemuselo dôjsť. Poškodená nepoužívala cyklistickú prilbu, ktorá síce nebola povinná, no jej používanie bolo vhodné a zodpovedné, v prípade jej použitia by následky pádu na vozovku boli menej závažné a nemuselo dôjsť k úmrtiu. Pre prípad potvrdenia napadnutého rozsudku odvolateľ navrhol pripustenie dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a to v otázke posúdenia skutočnosti, či v zmysle právnej úpravy v SR sa povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostávajú v dôsledku úmrtia príbuzného pri dopravnej nehode, nakoľko táto otázka doposiaľ nie je riešená aplikačnou praxou Najvyššieho súdu SR.

Žalobca odvolanie nepodal a k odvolaniam žalovaných 1 a 2 sa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ďalej „O.s.p.“), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenými osobami - účastníkmi konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený min. 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1 a ani odvolanie žalovaného 2 nie je dôvodné, v dôsledku čoho bolo potrebné rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti ako vo výroku vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

Vzhľadom na to, že rozsudok súdu prvého stupňa, v spojení s doplniacim rozsudkom, bol napadnutý odvolaním žalovaných 1 a 2 v jeho vyhovujúcej časti, vo zvyšnej zamietajúcej časti pre nedostatok podaného odvolania nadobudol právoplatnosť a nestal sa predmetom odvolacieho prieskumu.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na odvolacie dôvody uplatnené žalovaným 1 a 2, bolo prioritne posúdiť, či sa prvostupňový súd správne vysporiadal s otázkou náhrady nákladov spojených s liečením, s otázkou výšky náhrady nemajetkovej ujmy, s otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2 a s otázkou spoluzavinenia poškodenej.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správny skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchýliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľom. Navyiac je nutné zdôrazniť, že odvolatelia v odvolaní neuvádzajú žiadne nové zásadné skutkové či právne argumenty než tie, s ktorými sa vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal už súd prvého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nemu vtedy, ak súd použil iný právny predpis ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval.

Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh žalobcu je v jeho vyhovujúcej časti dôvodný.

Z obsahu spisu bolo zistené, že žalobca sa podanou žalobou domáha proti žalovaným 1 a 2 náhrady nákladov, náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy, v dôsledku tej skutočnosti, že dňa 08.08.2008 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej žalovaný 1 pri otváraní dverí vodiča vozidla spodným rohom dverí narazil do okoloidúceho bicykla, na ktorom sa viezla poškodená T. A., manželka žalobcu, ktorá po strate stability spadla z bicykla hlavou na cestu, pričom došlo k jej ťažkému zraneniu, utrpela prasklinu záhlavia lebky, krvácanie pod pavúčnicu, pohmliaždenie mozgu a iné. Poškodená bola odvezená do nemocnice, kde dňa 27.11.2008 zraneniam podľahla.

V časti náhrady nákladov žalobcu spojených s úmrtím poškodenej T. A., ktorá bola pôvodne uplatnená vo výške 3.365,- Eur, v dôsledku čiastočného späťvzatia bola znížená na sumu 2.319,44 Eur, žalobca špecifikoval položky v súvislosti s úhradou pohrebných služieb vo výške 310,03 Eur, pohrebných služieb vo výške 12,28 Eur, cintorínske služby - nájomné vo výške 35,55 Eur, cintorínske služby v ďalšej časti 151,28 Eur, základ hrobu 162,65 Eur, náklady za pohreb v súvislosti s úhradou služieb farára 13,27 Eur, náklady na liečbu zosnulej 125,12 Eur, náklady za pomník v sume 1.991,63 Eur, náklady za oblečenie

pre zosnulú a jej rodinu v sume 207,36 Eur, úhrada kvetov na pohreb v sume 147,05 Eur, za fotoslužby 6,64 Eur, úhrada kríža 2,16 Eur, náklady za telefón v sume 199,92 Eur.

V časti náhrady nemajetkovej ujmy si žalobca pôvodne uplatnil sumu 165.969,59 Eur, v dôsledku čiastočného späťvzatia bola táto znížená na sumu 70.000,- Eur.

Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 4T/80/2010-273 zo dňa 30.06.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.02.2012, súd uznal žalovaného 1 vinným, že spôsobil z nedbanlivosti inému smrť, teda je zodpovedný a vinný za to, že dňa 08.08.2008 v čase o približne 17,55 hod. v K. na R. P. pred rodinným domom č. XX vystupujúc z miesta vodiča tam zaparkovaného osobného motorového vozidla sa dostatočne nepresvedčil, či môže z vozidla vystúpiť bez ohrozenia bezpečnosti iných účastníkov cestnej premávky, otvoril dvere na strane vodiča vozidla, ktorými narazil do pravej strany bicykla, ktorý viedla poškodená T. A., v dôsledku čoho došlo k pádu poškodenej na vozovku, utrpela zranenia, ktorým podľahla dňa 27.11.2008.

Vo vzťahu k prvej odvolacej námietke, keď žalovaný 2 namietal položky, ktoré podľa neho jednoznačne nie sú účelnými nákladmi spojenými s liečením, pričom konkrétne nešpecifikoval, ktoré položky neuznáva, odvolací súd túto námietku považuje za nedôvodnú.

Súd prvého stupňa správne aplikoval ust. § 449 ods. 1 OZ upravujúce samostatné právo na náhradu nákladov spojených s liečením, a správne skonštatoval, že aj keď poškodený dostáva väčšinu liečebných úkonov v prípade potreby z prostriedkov príslušnej poisťovne bezplatne, môžu mu okrem toho vzniknúť rôzne náklady spojené s liečením, ktoré poisťovňa neuhrádza. Na ich náhradu má poškodený právo, ak ide o účelné náklady spojené s liečením. Medzi účelné náklady patria napr. náklady spojené s rehabilitáciou, prilepšením na stravu, náklady spojené s účelnými návštevami najbližších príbuzných v nemocnici. Tieto náklady sa rovnako ako pohrebné náklady uhrádzajú tomu, kto ich vynaložil. V danom prípade žalobca preukazoval, že uplatnené liečebné náklady boli vynaložené v súvislosti so starostlivosťou o poškodenú v nemocnici, kedy bolo potrebné zakupovať jej jednak doplnky výživy, ošetrovacie krémy ako aj hygienické prostriedky na jej očistu. Zdôrazňoval, že jeho manželka bola dva a pol mesiaca v kóme a bolo potrebné sa o ňu starať. Vzhľadom na uvedené súd prvého stupňa správne vyhodnotil náklady uplatnené žalobcom, ktoré považoval za účelne vynaložené náklady spojené s liečením a to za špecifikované položky spolu v sume 3.769,20 Sk, t.j. 125,11 Eur. Odvolací súd ani jednu z týchto položiek nepovažoval za neúčelný náklad spojený s liečením, nakoľko bola preukázaná účelnosť a aj priama súvislosť s procesom liečenia poškodenej. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou odvolateľa, podľa ktorého sa za účelné náklady spojené s liečením považujú len tie, ktoré sú vynakladané na základe príkazu či odporúčania ošetrojúceho lekára a nie sú kryté verejným zdravotným poistením, keď takýto zužujúci výklad nemá oporu v zákonnej úprave a ani v ustálenej rozhodovacej praxi.

Čo sa týka otázky náhrady nemajetkovej ujmy, odvolací súd opakuje svoje závery uvedené už v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení č.k. 24Co/101/2013-189 zo dňa 21.05.2013. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahrňovať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Ust. § 13 Občianskeho zákonníka fyzickej osobe dotknutej v osobnostnej sfére dáva mimo iného právo požadovať z tohto dôvodu zodpovedajúce zadosťučinenie a to morálne prípadne i majetkové a to v primeranom rozsahu s prihliadnutím na závažnosť ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa preto v zmysle § 136 O.s.p. stáva predmetom voľného uváženia súdu. Súd pritom musí vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská.

Odvolací súd je zhodne so súdom prvého stupňa toho názoru, že v danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcu chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je i rodinný život, kedy z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmov, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny, takže primeraným zadosťučinením v danom prípade je i náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne

vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Obč. zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom, ide o najbližších príbuzných, manžela, deti, rodičov (porovnaj napr. rozsudok NS ČR zo dňa 28.02.2005 sp. zn. 30 Cdo 1678/2004, ako aj rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Cdo 265/2009 a 1 Cdo 77/2009, 3 Cdo 228/2012).

V prípade neoprávneného zásahu do týchto práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 Obč. zákonníka v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, napr. ospravedlnenie. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu.

Právo na náhradu škody v zmysle § 420 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka a uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti sú celkom svojbytné a samostatné nároky, ktorým Občiansky zákonník poskytuje osobitnú ochranu a preto uplatnenie práva na náhradu škody nedopĺňuje, nerozširuje, ani nenahrádza uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti (pozri uznesenie NS ČR zo dňa 28.06.2007 sp. zn. 30 Cdo154/2007).

Súd prvého stupňa dôsledne pristúpil k skúmaniu podmienok a kritérií pre priznanie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, vychádzajúc zo závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy, ako aj okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Súd prvého stupňa správne vyhodnotil rozhodujúce skutkové okolnosti, ktoré spočívali v tom, že smrť manželky žalobcu hlboko zasiahla, jej úmrtím sa mu zmenil celý život, pretože s manželkou žili v šťastnom a spokojnom manželstve, vychovali spoločne dve deti, manželka sa starala pred nehodou o celú domácnosť, varila, upratovala, starala o vnúčatá. Žalobca má narušený spánok, pravidelne každý týždeň chodí na cintorín na hrob manželky a plače. Ťažko znáša útrapy života bez manželky. Zhoršili sa mu aj zdravotné výsledky. S manželkou mali plány na dôchodok, že si ho budú užívať v kludnom prostredí, bez nejakých zásadných povinností, čo však nehoda prekazila. Na základe zisteného skutkového stavu a citovaných zákonných ustanovení dospel súd prvého stupňa k správne mu záveru, že v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalovaným 1 došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcu tak, že bola narušená celistvosť jeho rodiny a bolo zasiahnuté do jeho súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcu v citovej oblasti je nenapraviteľné. V dôsledku tragickej smrti manželky žalobcu následkom dopravnej nehody došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovanej manželky, čím je žalobca do budúcnosti ochudobnený o rodinný život a táto spočíva aj v citovej strate, keď žalobca smrťou manželky stratil jej lásku a radosť s ňou prežívanú. Zároveň utrpel citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstve a šoku zo smrti milovanej osoby. Žalovaný 1 svojim protiprávnym konaním spočívajúcim v nerešpektovaní zákona o pozemných komunikáciách zasiahol do osobnostných práv žalobcu, a to do jeho práva na súkromný a rodinný život. Ide o tak závažný zásah do práva na ochranu jeho osobnosti, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca, preto sú dané predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobcovi vznikla, by na jeho mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do súkromného a rodinného života je existencia závažnej ujmy, teda takej, ktorú fyzická osoba

vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za značnú. V danom prípade došlo protiprávnym konaním žalovaného 1 k nezvratnému a závažnému následku spočívajúcemu v smrti manželky žalobcu. Žalobca prišiel o možnosť zachovávať s ňou sociálne a citové väzby, utrpel i citovú traumu. Citová, morálna a sociálna ujma žalobcu bola v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného 1. Určenie výšky peňažnej náhrady v prípade splnenia podmienok § 13 ods. 2 OZ je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy správne vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 13 ods. 3 OZ, t.j. jednak zo závažnosti vzniknutej ujmy a jednak z okolností, za ktorých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Pri určení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy správne prihliadal predovšetkým na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľného zranenia manželky žalobcu pri dopravnej nehode a dôsledky, ktoré táto tragická nehoda u neho vyvolala. Zohľadnil aj to, že išlo o nedbanlivostný trestný čin žalovaného a že na zavinení dopravnej nehody sa v rozsahu 20% podieľala aj samotná poškodená. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel pritom k záveru, že v danom prípade je primeranou výška nemajetkovej ujmy v sume 50.000,- Eur, ktorá zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti manželky žalobcu a dôsledky, ktoré táto strata u žalobcu vyvolala. Vzhľadom na ustálené spoluzavinenie poškodenej v rozsahu 20%, táto suma sa kráti na 40.000,- Eur. Následkom protiprávneho konania žalovaného 1 došlo v danom prípade k nenávratnej deštrukcii možnosti rozvoja medziľudských väzieb medzi žalobcom a jeho manželkou a tým k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcu, práva na jeho súkromie a rodinný život. Iba morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia nemôže odčiniť dopad protiprávneho konania žalovaného 1.

K námietkam odvolateľov, ktorí považujú výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za neprimeranú, odvolací súd dodáva, že je takmer nemožné vyčíslieť hodnotu straty ľudského života v peňažnej forme, preto jedinou možnosťou je v rámci voľnej úvahy súdu a v rámci zohľadnení všetkých rozhodujúcich skutkových okolností, dospieť k primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy. Tak ako bolo uvedené vyššie, súd prvého stupňa zodpovedne a dostatočne zistil, posúdil a vyhodnotil rozhodujúce skutkové okolnosti daného prípadu a dospel k správne záveru o výške náhrady nemajetkovej ujmy. Neobstojí preto odvolacia námietka žalovaného 1, ktorý namietal, že súd prvého stupňa v tomto smere nevykonal žiadne dokazovanie, keď rozhodujúcim dôkazným prostriedkom bol samotný žalobný návrh a výsluch žalobcu. Pokiaľ žalovaný 2 poukazoval na rozhodovaciu prax súdov v obdobných prípadoch, nekonkretizoval žiadne súdne rozhodnutia, pričom je potrebné zdôrazniť, že v skutkové okolnosti každého jedného prípadu sa líšia.

Čo sa týka otázky primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a rozhodovacej praxe súdov, odvolací súd príkladmo poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 185/2011 zo dňa 14.03.2012, v ktorom dovolací súd odmietol dovolanie, čím potvrdil správnosť rozhodnutí súdov nižších stupňov, ktoré poškodenému priznali náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 120.000,- Eur, a to z dôvodu nezákonného trestného stíhania a uloženia trestu odňatia slobody. Preto aj v kontexte takéhoto rozhodnutia nemožno považovať priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- Eur pri úmrtí manželky žalobcu za neprimerané.

Súd prvého stupňa správne posúdil aj otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2. Pasívna legitímácia žalovaného 2, ktorý je poisťiteľom žalovaného 1 a jeho povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vyplýva z ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (v ďalšom texte aj "zákon č. 381/2001 Z.z."), prihliadajúc aj na účel citovaného zákona a zmysel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škody spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov. Zákon č. 381/2001 Z.z. v ustanovení § 15 od 01.01.2002 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby, preto v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi alebo voči poisťovateľovi alebo voči obom súčasne.

Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy, ale aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v

dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t.j. ujmám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada.

V tejto súvislosti je dôvodné poukázať na znenie smernice Rady č. 72/166/EHS; č. 90/232/EHS a č. 2000/26/ES, podľa ktorých členské štáty sú povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistenia nezostali neuhradené. S použitím eurokonformného výkladu pojmov "náhrada škody, škoda na zdraví" sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví.

Súd prvého stupňa správne poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 24. októbra 2013 (C-22/12), podľa výroku ktorého článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady č. 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/15/EHS z 11.05.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V 56. bode rozsudku Súdny dvor konštatoval, že poškodené osoby pri svojom nároku sa opierajú o § 11 Občianskeho zákonníka, teda majú oporu vo vnútroštátnom práve. V 57. bode rozsudku sa uvádza, že tento záver nemôže spochybníť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova.

Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (citované z nálezu Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.03.2008). V materiálnom právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločenský normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priečia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby takouto interpretáciou pomocou redukcie "ad absurdum" odmietol a aby zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a ktorý bude racionálny a spravodlivý.

K odvolacím námietkam žalovaného 2 týkajúcim sa harmonizácie práva v rámci Európskej únie a rozhodnutí Súdneho dvora EÚ odvolací súd uvádza, že vnútroštátny orgán aplikácie práva sa má vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, t. j. výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil "reálny účinok" príslušnej smernice bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplniť medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami smernice. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na správny výklad pojmov "náhrada škody, škoda na zdraví" súdom prvého stupňa, ktorý vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie č. C-22/12 zo dňa 24. októbra 2013 správne uzavrel, že v rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví.

Citovaným rozsudkom C-22/12 zo dňa 24. októbra 2013 Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Súdny dvor súčasne upozornil, že i keď nerozhoduje vnútroštátny spor, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora, pričom týmto rozhodnutím sú rovnako

viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom. Súdny dvor ďalej spresnil, že ujma na zdraví, ktorá musí byť podľa druhej smernice (Smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983) krytá, predstavuje akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú ako aj psychickú traumu. Preto medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s právom Únie, patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Napokon Súdny dvor uviedol, že ochrana podľa prvej smernice (Smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972) platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami.

Odvolačný súd sa stotožňuje s názorom, podľa ktorého účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zákonu č. 381/2001 Z.z. je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožiteľná.

Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie a musí odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod.

Podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C-277/12, smernica rady 72/166/EHS a smernica rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

Za stavu, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ) umožňuje žalobcovi požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je teda dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Odvolačný súd preto zhodne so súdom prvého stupňa neuznal právnu argumentáciu žalovaného 2, že nie je pasívne legitimovaný v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

Súd prvého stupňa sa správne vysporiadal aj s otázkou spoluzavinenia poškodenej v zmysle § 441 Obč. zákonníka. V tomto smere je potrebné vychádzať predovšetkým zo záverov znaleckého posudku znalca z odboru cestnej dopravy Ing. Pavla Kohúta, PhD., č. 15/2009, z ktorého vyplýva, že Ing. M. otvoril dvere vodiča v čase, kedy prechádzala popri vozidle bicyklistka, pričom v dôsledku kontaktu dverí s bicyklom, došlo k pádu bicyklistky. Ing. M. sa nepresvedčil, či sa za ním pohybuje iný účastník cestnej premávky. Vzhľadom na to, že vozidlo Peugeot stálo vo vozovke a vzhľadom k šírkovým pomeroch na vozovke, bolo opodstatnené, aby pasažier vystupujúci z vozidla Peugeot pred otvorením dverí vyhodnotil situáciu vedľa svojho vozidla. Vzhľadom k uvedenému možno spôsob vystupovania Ing. M. považovať za nesprávny. Z analýzy nehodového deja vyplýva, že bicyklistka sa pohybovala tesne pri vozidle Peugeot do cca 40 cm od obrysu vozidla. Z technického hľadiska nie je možné vyhodnotiť, či tesne pred zrážkou boli dvere vodiča úplne zavreté, alebo čiastočne otvorené. V oboch prípadoch bol však spôsob jazdy bicyklistky popri vozidle nesprávny, nakoľko bicyklistka nedodržala minimálny bočný odstup od stojaceho vozidla. Za minimálny bočný odstup pritom možno považovať vzdialenosť medzi dverami vodiča a bicyklom cca 73 cm.

Spoluzavinenie poškodenej na dopravnej nehode namietal tak žalovaný 1 ako aj žalovaný 2. Žalovaný 1 poukazoval tiež na to, že poškodená nemala povinnú výbavu, prilbu na hlavu. Námietku žalovaného 1 ohľadom povinnej výbavy cyklistky prilbou súd prvého stupňa správne nezohľadnil, pretože z. č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení účinnom v čase dopravnej nehody,

t.j. dňa 08.08.2008 povinnosť nosiť prilbu cyklistom neukladal. Túto povinnosť zaviedol až z. č. 8/2009 Z.z. účinný od 01.02.2009.

Súd prvého stupňa však správne zohľadnil skutočnosť, že poškodená nedodrжала minimálny bezpečný odstup od stojaceho vozidla, ktorý mal byť podľa znalca 73 cm, pričom poškodená sa pohybovala vo vzdialenosti cca 40 cm. Súd tak správne prihliadol na podiel žalovanej na priebehu dopravnej nehody a jej následku a spoluzavinenie poškodenej na vzniku škody vyhodnotil rozsahom 20%, keď za rozhodujúcu príčinu dopravnej nehody považoval porušenie povinnosti žalovaného 1 pri otvorení dverí vozidla presvedčiť sa, či tým neobmedzí iných účastníkov cestnej premávky. Toto protiprávne konanie žalovaného 1 považuje aj odvolací súd za hlavnú a bezprostrednú príčinu dopravnej nehody, ktorá bola priamou hlavnou príčinou spôsobenej škody, opierajúc sa pritom tiež o závery v rozsudku Okresného súdu Trnava v trestnej veci č.k. 4T/80/2010-273 zo dňa 30.06.2011, z ktorého vyplýva, že otvorením dverí na strane vodiča žalovaný 1 narazil do pravej strany bicykla jazdiacej T. A. a v priamej spojitosti s nárazom dverí vozidla do pravej strany bicykla došlo k jej pádu, čím jej spôsobil zranenie, ktorému v nemocnici neskôr podľahla. Tiež z uznesenia Krajského súdu v Trnave č.k. 6To/57/2011-298 zo dňa 23.02.2012 vyplýva, že je zrejme, že argumentácia obžalovaného, že pri vystupovaní z vozidla pootvoril dvere len o dva až tri centimetre je neakceptovateľná. Za týmto účelom znalec vykonal vyšetrovací pokus, pričom bolo zistené, že dvere sa otvorili pri vystupovaní obžalovaného vo väčšom rozsahu, a to až o cca 40 cm. Hlavnou príčinou dopravnej nehody bolo teda porušenie povinnosti žalovaného 1 pri otvorení dverí pred vystúpením z vozidla preveriť situáciu v okolitej cestnej premávke, keď nárazom týchto dverí do bicykla poškodenej táto spadla na vozovku, pričom sa zranila. Poškodená nedodrжала potrebný bezpečný odstup, avšak súd prvého stupňa správne prihliadol na to, že táto zrejme nemohla predpokladať otvorenie dverí bez toho, aby sa vodič presvedčil o tom, či nejde okolo iný účastník cestnej premávky, a tiež nebola znalec, aby vedela odhadnúť potrebnú presnú vzdialenosť bezpečného odstupu. V čase otvorenia dverí bola podľa znaleckého posudku priamo na úrovni vozidla, z čoho vyplýva, že nárazu dverí sa už nemohla vyhnúť. Je potrebné tiež prihliadnúť na konštatovanie znalca, že technika jazdy bicyklistky síce nebola správna, ale ani pri správnej technike jazdy by bicyklistka dopravnej nehode zabrániť nemohla a preto nesprávna technika jazdy bicyklistky (nedodržanie bezpečného bočného odstupu od vozidla Peugeot) nemá vplyv na technickú príčinu predmetnej dopravnej nehody. Neobstojí preto argumentácia odvolateľov, ktorí poukazovali na to, že v prípade dodržania bezpečného bočného odstupu od vozidla by k nehode vôbec nedošlo.

Pre prípad potvrdenia napadnutého rozsudku žalovaný 2 navrhol pripustenie dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, a to v otázke posúdenia skutočnosti, či v zmysle právnej úpravy v SR sa povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalému v dôsledku úmrtia príbuzného pri dopravnej nehode, nakoľko táto otázka doposiaľ nie je riešená aplikačnou praxou Najvyššieho súdu SR.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Po právnej stránke zásadný význam rozhodnutia znamená to, že súdna prax rieši daný prípad bez toho, aby existovala predošlá judikatúra alebo judikatúra je nejednotná a chýba zjednotenie praxe najvyšším súdom alebo ide o interpretáciu a aplikáciu nového právneho predpisu. O zásadný význam ide aj vtedy, ak odvolací súd posúdil určitú právnu otázku inak, ako je riešená v konštantnej judikatúre vyšších súdov, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu predstavuje v tomto smere odlišné riešenie tejto právnej otázky. Doterajšia judikatúra Najvyššieho súdu SR vychádzala z odlišnosti inštitútu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a inštitútu škody podľa ustanovenia § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka, dôsledkom ktorej bolo pripustenie uplatňovania náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009).

Napriek uvedenému sa odvolací súd nedomnieva, že v preskúmvanej veci sa jedná o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu v zmysle citovaného ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p., a to poukazujúc najmä na citované rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-22/12 a C-277/12 Katarína Haasová/Rastislav Petrik a Blanka Holingová a Vitalijs Drozdovs/Baltikums AAS, pričom v zmysle

uvedeného rozhodnutia Súdneho dvora týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Preskúmaný napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bol nepochybne vyhlásený vo veci, ktorej podstatou je problém podobný ako problém riešený a vykladaný v uvedenom rozhodnutí Súdneho dvora. Pri právnom posúdení veci je preto potrebné vychádzať z uvedeného rozhodnutia Súdneho dvora, čo znamená, že súdna prax už riešila obdobný prípad a existuje k nemu relevantná judikatúra, čím nie sú splnené podmienky stanovené v § 238 ods. 3 O.s.p. pre pripustenie dovolania. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na viaceré obdobné rozhodnutia, napr. vo veci Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/10/2012 zo dňa 14.11.2013 a vo veci sp. zn. 17Co/145/2014 zo dňa 12.02.2015, ako aj vo veci Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/247/2014 zo dňa 24.11.2014, či vo veci Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/116/2013 zo dňa 21.05.2014 a č.k. 9Co/389/2014-120 zo dňa 24.02.2015.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu v spojení s argumentáciou prvostupňového súdu, súd prvého stupňa správne návrhu žalobcu v napadnutej časti vyhovel. Odvolací súd potom rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti ako vo výroku vecne správny s použitím § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 224 ods. 4 O.s.p. súd prvého stupňa. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.